

Journal of
Buddhist Innovation Review

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ตามหลักพุทธบูรณาการ

A Development of a Model on Learning Management for the Enhancement of Life
Skill of Elementary Education Grade 6 Students through the Integrated Buddhist
Principles

Research Articles

บทความวิจัย

พระมหาเทวินทร์ วรปณฺโญ (ชินนบุตร)

Phramaha Taywin Varapañño (Chinnabutr)

พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Ph.D. Student Department of Buddhist Studies Graduate School

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: taywincnb@gmail.com

Article history

Received: May 14, 2024 / Revised: July 8, 2024

Accepted: July 26, 2024 / Available Online: August 2, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัย มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ และ 3) เพื่อทดลองและประเมินผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) ประกอบด้วย การเก็บข้อมูลระดับทักษะชีวิต กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 100 คน (R1) โดยใช้แบบสอบถาม การประเมินคุณภาพรูปแบบที่พัฒนา (D1) ด้วยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน และนำไปใช้กลุ่มทดลองจำนวน 35 คน (R2) เพื่อประเมินผลรูปแบบ (D2) ด้วยกระบวนการหาประสิทธิภาพนวัตกรรม $E1/E2 = 75/75$ พร้อมแบบประเมินทักษะชีวิต คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และสัมภาษณ์ผู้สอน โดยสังเกตพฤติกรรมกลุ่มทดลองหลังการทดลอง 1 เดือน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า ระดับทักษะชีวิตอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน (R1) มี 4 องค์ประกอบ 24 ตัวชี้วัด แบ่งเป็น 1) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 7 ตัวชี้วัด 2) ด้านการคิดวิเคราะห์

ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 5 ตัวชี้วัด 3) ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด 6 ตัวชี้วัด และ 4) ทักษะด้านการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น 6 ตัวชี้วัด

การพัฒนาแบบโดยนำไตรสิกขามาบูรณาการ (D1) ได้ MCU PTCA Model คือ M=Morality (ศีล) ฐานที่ มีระเบียบวินัย C=Concentration (สมาธิ) จิตใจจดจ่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างเอาใจใส่ U=Understanding (ปัญญา) มีความรู้ ความเข้าใจด้วยเหตุผลและปัญญา P=Prepare the content students and classroom เตรียมความพร้อมเนื้อหา ผู้เรียนและห้องเรียนดี T=Teaching Methods วิธีการจัดการเรียนการสอน C=Conclusion ขั้นตอนการสรุปผลงาน A=Assessment การประเมินผล ขณะที่นวัตกรรมมีคุณภาพดีมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.77 เหมาะสมใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิต และจัดการเรียนรู้ ทั้งด้านความถูกต้อง ความมีประโยชน์ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

การประเมินผลจากกลุ่มทดลอง (R2) ระดับทักษะชีวิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.86 ประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (D2) ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังการเรียนรู้มีพัฒนาการระดับสูงมาก โดยคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ระหว่าง 76-100 คะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และของผลลัพธ์ (E2) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 9.47% และ 12.59% การสังเกตพฤติกรรมกลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านทักษะชีวิตที่ดีขึ้นทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีประสิทธิภาพดีขึ้นทั้งด้านผลการเรียนและด้านทักษะชีวิตของผู้เรียน

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้; ทักษะชีวิต; พุทธบูรณาการ; ไตรสิกขา

Abstract

In this research article, the objectives were purposely made: 1) to study the level of life skill of the elementary education grade 6 students, 2) to develop the model on learning management for the enhancement of life skill of the elementary education grade 6 students through the integrated Buddhist principles, and 3) to experiment and evaluate the result of the model on learning management for the enhancement of the elementary education grade 6 students through the Buddhist integrated principles. This research employed the research and development methodology (R&D) done by using the quantitative research where data on life skill were collected through purposive sampling of the elementary education grade 6 students, 100 in total, (Research 1: R1) and was used to evaluate and certify the quality of developed model (Development 1: D 1) by means of group discussion where 7 expertise were taken part in and then it was applied to the given purposive sampling group, the elementary education grade 6 students, 35 in total, (Research 2: R2) in order to evaluate the result in the application of such a model (Development 2: D 2) by means of the process in finding out the effectiveness of the model on learning management according to the criteria of the innovative effectiveness $E1/E2 = 76/75$ where the evaluative form of life skill and relative gained score were included and the interview of teachers who observed the experimented groups' behaviours after testing the first model for 1 month was also made and then the content analysis was done through the descriptive manners respectively.

The research results found that:

As far as the life skill level is at the medium level in all sides, (R1) it consists of 24 indicators dividing into: 1) the realization and understanding the value of oneself and other consist of 7 indicators, 2) the analysis, making decision and creative solution of problems consist of 5 indicators, 3) the management of emotion and anxiety consist of 6 indicators, and 4) the skill in making good relationship with other consists of 6 indicators.

In developing the model through the Integrated the Threefold Learning, (D 1) this research proposed the MCU PTCA Model; M means morality where students understand their duty following the regulation and morality, C means concentration where students' mind is actively developed, U means understanding where students possess knowledge, intellectuality and wisdom, P means preparation of the content, students, and classroom where students are assigned to prepare the content for learning and its classroom, T means teaching methods where methods in learning and teaching are utilized, C means conclusion where its summing up is needed, A means assessment where evaluation of its assessment according to the given criteria in overall is required; it should be done by means of the correctness, advantage, appropriateness, and applicability, its average was at 4.77, the model was at highest level signifying the innovation suitable for the application to the development of life skill and thereby showing the suitability for translating into learning management accordingly.

In the assessment of the proposed model from tested group (R 2), the average on the level on life skill was increased up to 37.86 % after learning, (D 2) the result gained from the comparison of pre-testing and post-test of knowledge showed that students' development was at high level where the relative gained score was of interval level 76-100 while the required one was of 9.47 %, the effective score of its results (E2) was at higher the required on 12.59 %, the observation of behaviours after using the model with the experimented group showed that the development of life skill of four aspects was increased, analyze and discuss the issues together motivating them to develop the analytical skills that bring about learning result and life skill to them effectively.

Keywords: A Model of Learning Management; Life Skills; the Integrated Buddhist Principles; The Threefold Learning

บทนำ

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สภาพสังคมในปัจจุบันเป็นยุคของความเร็ว และความล้ำสมัยของเทคโนโลยีการส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียน ทั้งการดำเนินชีวิต ทั้งปัญหาด้านการปรับตัวปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ โดยเฉพาะในเด็กที่มีทักษะชีวิตต่ำ เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว อาจไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์และจิตใจ ครูจึงต้องจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันให้รอดพ้นจากปัญหาต่าง ๆ รอบตัว มุ่งให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและสร้างสมดุลของการพัฒนาในทุกมิติ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้มีคุณธรรม ความรู้ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายจิตใจ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มีทักษะ

ชีวิต ความรู้และทักษะ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Ministry of Education, 2008, p. 4) สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง เป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้แก่บุคคลทางด้านทักษะ ความรู้ และศักยภาพในการเรียนรู้ (World Health Organization, 1997, p. 1) โดยได้ผลเป็นการพัฒนาตนเองและสังคมประเทศชาติ ได้อย่างมั่นคง โดยมุ่งเน้นลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (National Education Act B.E. 2542 (1999), p. 116)

บทบาทของครูจึงมีสำคัญ จำเป็นต้องมีแบบแผนเชิงโครงสร้างเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นที่เรียกว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบแผนของการจัดการเรียนการสอนที่ได้รับการออกแบบโดยมีทฤษฎีการเรียนรู้และการจูงใจเป็นพื้นฐาน (Bruce R Joyce, 2015, pp. 1-4) เพื่อใช้เป็นแนวทางให้แก่ผู้สอนนำไปจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบการเรียนการสอนนั้น (Khaemmanee, Tisana, 2012, p. 222) รูปแบบการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบจะให้แนวทางการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน

ในขณะเดียวกันมีการกล่าวถึงเรื่องการศึกษาในพระไตรปิฎก ซึ่งในงานวิจัยนี้ ได้นำพุทธธรรมหลัก ไตรสิกขา ข้อปฏิบัติที่จะต้องศึกษาที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกด้านและทุกวัยอีกทั้งความยุ่งยากตั้งแต่เรื่องเบื้องต้นทั้งของเด็กซึ่งถือเป็นหลักปฏิบัติสำหรับศึกษา เรียกว่า ไตรสิกขา คือ อธิศีลสิกขา อธิจิตตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา ที่เรียกสั้น ๆ ว่า ศีล สมาธิ และปัญญา ซึ่งเป็นการฝึกหัด อบรมเพื่อพัฒนา กาย ความประพฤติ จิตใจ และปัญญา หรือวางไว้เพื่อเป็นแนวของการศึกษา 3 ประการ ด้านพฤติกรรม (ศีล) ด้านจิตใจ (สมาธิ) และด้านปัญญา (ปัญญา) (Thai Tipitaka , 1996; 20/87/382) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการออกแบบเป็นการสร้างศักยภาพสูงสุดในการเรียนรู้ของมนุษย์ ที่เชื่อว่าการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเพื่อให้มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาและประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง จะต้องฝึกฝนพัฒนาตนเองด้วยหลักธรรม อย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งหลักการพัฒนาชีวิตจะต้องพัฒนาด้วยหลักไตรสิกขา ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมปัญญา เพื่อให้เกิดความรู้แจ้งอย่างสูง ซึ่งเรียกว่า ศีล สมาธิ ปัญญา (Dictionary of Buddhism, 2016, p. 107) ซึ่งการเรียนรู้อิงพุทธธรรมนั้นเป็นการพัฒนาด้านพฤติกรรมด้านกายวาจาใจ อันเป็นพื้นฐานต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน

ในขณะที่การศึกษาแบบบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ เป็นการศึกษาแบบนำสิ่งที่เราศึกษามาปรับแต่งผสมผสานกันจนก่อให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์ ดังนั้น ในการบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ จึงต้องมีการปรับองค์ความรู้ทั้งสองสายให้เชื่อมโยงเข้าหากัน วิธีการศึกษาแบบบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่จึงทำได้ 2 วิธี คือวิธีที่ 1) ปรับศาสตร์เข้าหาพระพุทธศาสนา คือใช้พระพุทธศาสนาเป็นตัวตั้งและนำศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายเสริมพระพุทธศาสนา วิธีนี้ใช้องค์ความรู้ในศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายสนับสนุนพระพุทธศาสนาให้ดูทันสมัยและมีเหตุผลเป็นที่ยอมรับได้ง่ายขึ้น และวิธีที่ 2) ปรับพระพุทธศาสนาเข้าหาศาสตร์สมัยใหม่ คือ ใช้ศาสตร์สมัยใหม่เป็นตัวตั้ง และนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพิ่มเติมเข้าไปในเนื้อหาของศาสตร์สมัยใหม่ (Phra Dharmakosācārya (Prayoon Dhammacitto), 2010, pp. 11-12)

ผู้วิจัยจะได้นำเสนอการบูรณาการศาสตร์สมัยใหม่กับพระพุทธศาสนา ที่เรียกว่า พุทธบูรณาการ ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้เป็นการบูรณาการวิธีที่ 2 เป็นการปรับพระพุทธศาสนาเข้าหาศาสตร์สมัยใหม่ คือ นำศาสตร์หรือแนวคิดการจัดการเรียนรู้เป็นตัวตั้ง และนำหลักไตรสิกขา เพิ่มเติมผสมผสาน พัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยบูรณาการ โดยดึงเอาจุดเด่นของแต่ละแนวคิดมาบูรณาการ ทั้งนี้เพราะแต่ละแนวคิดมีหลักการและวิธีการที่เป็นลักษณะเฉพาะจำเป็นที่มีการวิเคราะห์ สรุปรูป และสังเคราะห์มาใช้ประโยชน์ในเชิงบูรณาการให้เหมาะสมต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตของกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ต่อไปซึ่งหากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการดังกล่าวนี้ จะสามารถสร้างทักษะชีวิตให้คงอยู่กับนักเรียนตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ
3. เพื่อทดลองและประเมินผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการเก็บข้อมูลระดับทักษะชีวิต (Research 1: R1) กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนที่ 1 ถึง 3 จำนวน 100 คน โดยใช้แบบสอบถามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มีเกณฑ์ 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อพิจารณา ประเมินและรับรองรูปแบบที่พัฒนาขึ้นด้วยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน รวมถึงด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 7 คน (Development 1: D1) นำไปใช้กับกลุ่มทดลองแบบเจาะจงเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนที่ 1 จำนวน 35 คน (Research 2: R2) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบ (Development 2: D2) ด้วยกระบวนการการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพนวัตกรรม $E1/E2=75/75$ พร้อมแบบประเมินทักษะชีวิต เปรียบเทียบทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเรียนรู้ โดยการทดสอบที (T-Test) เพื่อทดสอบความแตกต่าง คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่ได้นำรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองจากการสังเกตพฤติกรรมกลุ่มทดลองหลังจากการทดลองใช้รูปแบบ 1 เดือน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้มุมมองเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตตามหลักพุทธบูรณาการ โดยกำหนดขอบเขตการวิจัย ไว้ดังนี้

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (Research 1: R1) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1) ศึกษาาระดับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการวิเคราะห์ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดเบื้องต้นของทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และศึกษาาระดับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนที่ 1 ถึง 3 จำนวน 100 คน โดยใช้แบบสอบถามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มีเกณฑ์ 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

2) วิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วย เพื่อสังเคราะห์ในการร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ (Development 1: D1) ด้วยกระบวนการสนทนากลุ่ม ในการพิจารณาและเสนอแนะร่างรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ และการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจงเฉพาะด้านนวัตกรรมการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 7 รูป/คน

ระยะที่ 3 ทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ ด้วยการทดลองแบบเจาะจงเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนที่ 1 จำนวน 35 คน (Research 2: R2) ประเมินผลการใช้รูปแบบ (Development 2: D2) ด้วยกระบวนการการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพนวัตกรรม $E1/E2=75/75$ การประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) หมายถึง ประเมินพฤติกรรมย่อย ๆ จากการทำกิจกรรมของผู้เรียนในบทเรียนทุกกิจกรรม (ทุกกรอบ/ข้อ) ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) หมายถึง การประเมินผลลัพธ์ (Product) ของนักเรียนโดยพิจารณาจากผลการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้ การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์ของทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ และการติดตามผลการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่นำรูปแบบไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง หลังการเรียนรู้ 1 เดือน

จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการศึกษาวิจัย และ การนำเสนอผลการศึกษาวิจัยด้วยการนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องนี้ จากการรวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยค้นพบประเด็นคำตอบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ตามลำดับ ดังนี้

1) การศึกษาาระดับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (R1)

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถที่นักเรียนปรับตัวให้มีพฤติกรรมในทางที่เหมาะสม นักเรียนสามารถจัดการกับความต้องการและปัญหาต่าง ๆ รอบตัว ในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ได้องค์ประกอบของทักษะชีวิต 4 องค์ประกอบ 24 ตัวชี้วัด แบ่งเป็น องค์ประกอบที่ 1 ทักษะด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น จำนวน 7 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 5 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด จำนวน 6 ตัวชี้วัด และองค์ประกอบที่ 4 ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น จำนวน 6 ตัวชี้วัด นำไปสังเคราะห์เป็นเครื่องมือวิจัย และเก็บข้อมูลวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทองย้อย (วุฒิกกรประชานุกูล) จำนวน 100 คน อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีระดับทักษะชีวิตอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับทักษะชีวิต ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยระดับทักษะชีวิตที่ 1 ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น โดยภาพรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$) ส่วนของระดับทักษะชีวิตที่ 2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยภาพรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) ขณะที่ระดับทักษะชีวิตที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด โดยภาพรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) และระดับทักษะชีวิตที่ 4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น โดยภาพรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) การวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้าน ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจำแนกเป็นรายข้อ การวิเคราะห์ระดับทักษะชีวิต และความถูกต้อง โดยใช้เกณฑ์จุดกึ่งกลาง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีระดับทักษะชีวิตมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีระดับทักษะชีวิตมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีระดับทักษะชีวิตปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีระดับทักษะชีวิตน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีระดับทักษะชีวิตน้อยที่สุด

โดยสามารถนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ได้ดังนี้ (n=100)

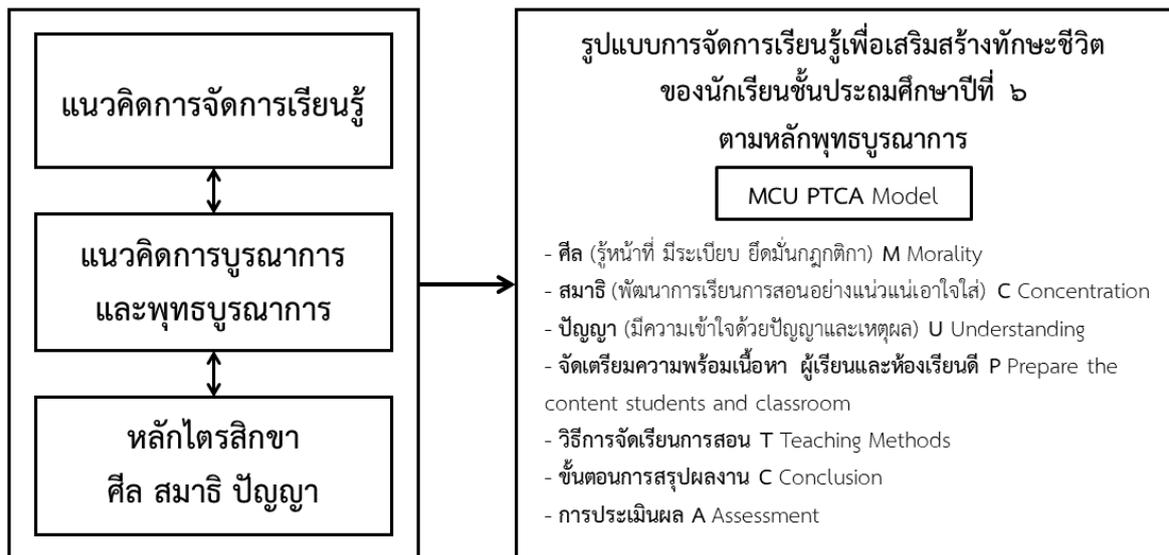
ทักษะชีวิต	ระดับทักษะชีวิต		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ทักษะชีวิตที่ ๑ ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	3.09	1.14	ปานกลาง
ทักษะชีวิตที่ ๒ การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	3.04	1.07	ปานกลาง
ทักษะชีวิตที่ ๓ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด	2.98	0.89	ปานกลาง
ทักษะชีวิตที่ ๔ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	3.10	0.86	ปานกลาง

ตารางแสดงระดับทักษะชีวิตจากกลุ่มตัวอย่าง : ที่มาจากข้อมูลวิจัย

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยที่ได้ในส่วนนี้ เพื่อมาประกอบในการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามลำดับต่อไป

2) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ (D1)

การพัฒนาารูปแบบในการวิจัยครั้งนี้ ได้พัฒนาารูปแบบตามหลักพุทธบูรณาการ ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นนวัตกรรมจัดการเรียนรู้เชิงพุทธบูรณาการ ด้วยการนำหลักไตรสิกขามาบูรณาการกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบการสอน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล นำหลักไตรสิกขา คือ สมาธิ ปัญญา เป็นหลักพุทธบูรณาการ นำสู่แนวปฏิบัติ เกิดเป็นนวัตกรรม รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ ผู้วิจัยขอเสนอเรียกว่า MCU PTCA Model เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ โดยแสดงเป็นภาพและสามารถอธิบายรูปแบบได้ ดังนี้

แนวความคิดพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักพุทธบูรณาการ: ที่มาโดยผู้วิจัย

M=Morality (ศีล) รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัย ศีลธรรมจรรยา เป็นการนำหลักไตรสิกขา ศีลมาบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประยุกต์เป็นแนวทางควบคุมความประพฤติของผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้มีระเบียบวินัยในตนเอง รู้หน้าที่ของตนว่าต้องปฏิบัติอย่างไร และมีศีลธรรมจรรยาคอยกำกับ ให้ปฏิบัติในแนวทางที่ถูกต้อง อันจะส่งผลดีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อไป

C=Concentration (สมาธิ) จิตใจจดจ่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเอาใจใส่ เป็นการนำหลักไตรสิกขา สมาธิ มาบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประยุกต์เป็นแนวปฏิบัติด้านจิตใจของผู้สอนและผู้เรียนให้หนึ่ง สงบ จดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้ดี สามารถดำเนินกิจกรรมร่วมกันได้ดี

U=Understanding (ปัญญา) มีความรู้ ความเข้าใจด้วยเหตุผลและปัญญา การนำหลักไตรสิกขา ปัญญา มาบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นแนวปฏิบัติของผู้สอนและผู้เรียน ความเข้าใจเนื้อหาของรายวิชาอย่างลึกซึ้ง ย่อมนำมาซึ่งการสอนให้ผู้เรียนได้เข้าใจและเข้าถึงเนื้อได้ เมื่อผู้เรียนมีสมาธิ จดจ่อกับการเรียน มีความเข้าใจ รู้จักใช้เหตุผลและปัญญา ในการเรียนรู้ อันจะส่งผลดีต่อการเรียนรู้ มีเหตุผลใน

การดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ใช้เหตุผลและปัญญาเพื่อแก้ปัญหาอุปสรรคในการเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการเสริมสร้างทักษะชีวิตตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดได้อย่างดี

P=Prepare the content students and classroom เตรียมความพร้อมเนื้อหา ผู้เรียนและห้องเรียนดี การเตรียมพร้อมความประพฤติผู้สอนและผู้เรียน ด้วยการจัดห้องเรียนผู้เรียนอยู่ในระเบียบเรียบร้อย รู้กติกา มารยาททางสังคม ให้เหมาะสมสู่การเรียนรู้ มุ่งความสะอาดเหมาะสมในการใช้งาน ความสวยงาม ความทันสมัย และความสะอาด และจัดให้มีเนื้อหา สื่อการสอนจัดห้องเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและเกิดความเข้าใจในการเรียน โดยเน้นการจัดกิจกรรมในห้องเรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนต้องให้ความร่วมมือทำให้บรรยากาศมีความน่าเรียนรู้

T=Teaching Methods วิธีการจัดการเรียนการสอน เป็นการที่ผู้สอนเตรียมการสอนทั้งเนื้อหา สื่อประกอบการสอน และการวัดผล เตรียมเพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนจะได้สอนได้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ จัดเตรียมสื่อ เตรียมการส่งงานล่วงหน้า เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้แนะนำ มีการประเมินนักเรียนทั้ง 3 ด้านจากกระบวนการเรียนรู้ ความรู้ ทักษะ เพื่อให้ นักเรียนสนใจและมีส่วนร่วม นั่งสมาธิ ใช้เวลา 3 นาที ก่อนเริ่มเรียน เพื่อให้เกิดสมาธิก่อนการเรียนการสอนทั้งผู้สอนและผู้เรียน

C=Conclusion ขั้นตอนการสรุปผลงาน ผู้เรียนสามารถสรุปสาระที่ได้เรียนรู้ จากการนำเสนอ งานในรูปแบบต่าง ๆ จากการมอบหมายการทำงานกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงาน และสุดท้ายเกิดผลผลิตทางความคิด ทั้งยังได้เรียนรู้ ได้รับฟังและร่วมประเมินผลการเรียนแบบมีส่วนร่วม มีการนำเสนอผลงานเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์อภิปรายร่วมกันได้ สังเคราะห์ และเปรียบเทียบได้ เพื่อให้ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยครูสรุปประเด็นที่สำคัญ และให้นักเรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

A=Assessment การประเมินผล ผู้สอนและนักเรียนสรุปการเรียนรู้ของตนเองและงานกลุ่ม ทุกคาบตามเนื้อหาที่สอน เพื่อทบทวนความเข้าใจ การประเมินผลตลอดเวลา ทั้งด้านความสนใจ การให้ความร่วมมือและการใฝ่เรียนรู้ การมีความรู้ มุ่งองค์ความรู้ และปรับปรุงการเรียนของตนเอง นักเรียนรู้ตัวมีความตั้งใจตลอดเวลา นักเรียนร่วมประเมินตนเองทั้งพฤติกรรม ชิ้นงาน ผลงาน และนำไปปรับปรุง ผู้สอนประเมินผลงานตนเองประเมินการสอนเช่นการสังเกต การซักถาม การทำแบบทดสอบ การสอบถามภาค การสอบปลายภาค เตรียมความรู้เพื่อจะได้ใหม่ไปใช้สอนนักเรียน และมีการสรุปลงบันทึกหลังการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ สอบเก็บคะแนนเพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน และบันทึกผลการสอน ตามแผนการสอน

สรุปผลจากพิจารณาเสนอแนะและประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ อยู่ในระดับคุณภาพดีมากที่สุดในระดับคุณภาพดีมากที่สุดทุกด้าน ทั้งด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ด้านความมีประโยชน์ และด้านความถูกต้องของรูปแบบ ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เกินเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ที่กำหนด คือ E1/E2 ได้เท่ากับ 84.47/87.59 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) สูงกว่า

เกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดมากกว่า 9.47% ส่วนค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนการทดสอบหลังการเรียนรู้ คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดมากกว่า 12.59% เป็นนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิต เหมาะสมเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ สาระการ เรียนรู้ต่าง ๆ หรือระดับชั้นต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ

3) การทดลอง (R2) และประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ (D2)

จากผลที่การนำรูปแบบไปใช้กับกลุ่มทดลอง (R2) พบว่า ระดับทักษะชีวิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.86 ประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (D2) จากการเปรียบเทียบก่อนและหลังการเรียนรู้มี พัฒนาการระดับสูงมาก โดยคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ระหว่าง 76-100 คะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และของผลลัพธ์ (E2) ได้เท่ากับ 84.47/87.59 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) สูงกว่าเกณฑ์ ประสิทธิภาพที่กำหนดมากกว่า 9.47% ส่วนค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนการทดสอบหลังการเรียนรู้ คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดมากกว่า 12.59% การสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม ทดลองมีพัฒนาการด้านทักษะชีวิตที่ดีขึ้นทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีประสิทธิภาพดีขึ้นทั้งด้านผลการเรียนและด้านทักษะ ชีวิตของผู้เรียน โดยมีการเปรียบเทียบทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเรียนรู้ โดยการ ทดสอบที (T-Test) เพื่อทดสอบความแตกต่าง เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ดังแสดงในตารางเปรียบเทียบด้านล่าง

ทักษะชีวิต	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
ก่อนการเรียนรู้	35	49.73	1.07	21.17	0.00
หลังการเรียนรู้	35	97.59	2.12		

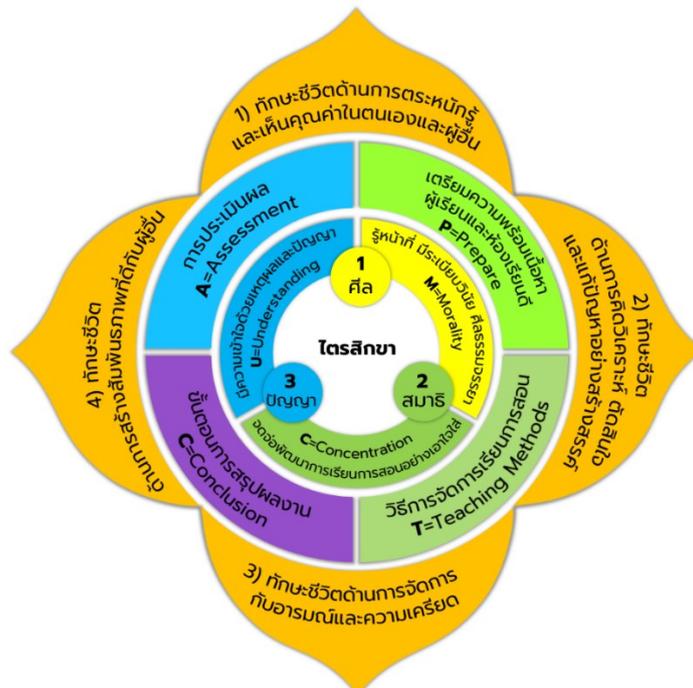
การเปรียบเทียบทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเรียนรู้ โดยการทดสอบที (T-Test) :
ที่มาจากผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่นำรูปแบบตามหลักพุทธบูรณาการ ด้วยไตรสิกขา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีระเบียบวินัยมากขึ้น รู้หน้าที่ของตนเองและสามารถทำงานที่ได้รับ มอบหมายได้อย่างเหมาะสม แบ่งหน้าที่กันนำเสนอและตอบคำถามได้ดีขึ้นมาก ขณะที่นั่งในห้องเรียนมีจิต อาสาช่วยงานโรงเรียน หรือโรงเรียนมีการจัดงานวิชาการหรือนิทรรศการ ช่วยงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่าง เต็มความสามารถ 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จากการสังเกตพฤติกรรมของ นักเรียน เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน รวมถึงสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน นักเรียนจะ สังเกตและสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล ถูกต้องเหมาะสมกับ สถานการณ์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด นักเรียน สามารถควบคุมและระงับอารมณ์ความรู้สึก เมื่อมีเหตุการณ์ไม่เหมาะสมได้เป็นอย่างดี สามารถผ่อนคลายอารมณ์ และจัดการความเครียดได้ของตนเองได้ ดี และหาทางออกเพื่อลดความขัดแย้งกันในกลุ่มเพื่อนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และ 4) การสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนมีการรับฟังและรับรู้ความรู้สึกความต้องการของเพื่อน พูดหรือแสดงออกให้ เพื่อนสบายใจ มีการพูดชื่นชมเมื่อเพื่อนมีความสำเร็จ ร่วมกันทำงานร่วมกับเพื่อนได้อย่างราบรื่นและมี

ความสำเร็จ รวมถึงสามารถปฏิบัติตามกฎ ข้อตกลง ของห้องเรียน โรงเรียน และสังคมได้ ยอมรับการให้เพื่อน ได้แสดงความคิดเห็น เพื่อให้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมายในเวลาที่เหมาะสม

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้พัฒนารูปแบบตามหลักพุทธบูรณาการ ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงพุทธบูรณาการ ด้วยการนำหลักไตรสิกขามาบูรณาการกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบการสอน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล พร้อมนำหลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นหลักพุทธบูรณาการ นำสู่แนวปฏิบัติ เกิดเป็นนวัตกรรม รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ ผู้วิจัยขอแนะนำเรียกว่า MCU PTCA Model อธิบายได้ว่า M=Morality (ศีล) ฐานที่ มีระเบียบวินัย ศีลธรรมจรรยา เป็นการนำหลักไตรสิกขา ศีลมาบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ C=Concentration (สมาธิ) จิตใจจดจ่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเอาใจใส่ เป็นการนำหลัก ไตรสิกขา สมาธิ มาบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประยุกต์เป็นแนวปฏิบัติด้านจิตใจของผู้สอนและผู้เรียนให้ถึง สงบ จดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ U=Understanding (ปัญญา) มีความรู้ ความเข้าใจด้วยเหตุผลและปัญญา การนำหลักไตรสิกขา ปัญญา มาบูรณาการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นแนวปฏิบัติของผู้สอนและผู้เรียน P=Prepare the content students and classroom เตรียมความพร้อมเนื้อหา ผู้เรียนและห้องเรียนดี การเตรียมพร้อมความประพฤติผู้สอนและผู้เรียน ด้วยการจัดห้องเรียนผู้เรียนอยู่ในระเบียบเรียบร้อย T=Teaching Methods วิธีการจัดการเรียนการสอน เป็นการที่ผู้สอนเตรียมการสอนทั้งเนื้อหา สื่อประกอบการสอน และการวัดผล C=Conclusion ขั้นตอนการสรุปผลงาน ผู้เรียนสามารถสรุปสาระที่ได้เรียนรู้ จากการการนำเสนองาน และให้นักเรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน A=Assessment การประเมินผล ผู้สอนและนักเรียนสรุปการเรียนรู้ของตนเองและงานกลุ่ม ทุกคาบตามเนื้อหาที่สอน สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ นำเสนอเป็นภาพอธิบายได้ ดังนี้

แผนภาพองค์ความรู้จากการวิจัย: ที่มาของภาพโดยผู้วิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

งานวิจัยนี้ พบว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถที่นักเรียนปรับตัวให้มีพฤติกรรมในทางที่เหมาะสม นักเรียนสามารถจัดการกับความต้อการและปัญหาต่าง ๆ รอบตัว ในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ต้ององค์ประกอบของทักษะชีวิต 4 องค์ประกอบ 24 ตัวชี้วัด โดยแบ่งเป็น องค์ประกอบที่ 1 ทักษะด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น จำนวน 7 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 5 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 3 ทักษะด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด จำนวน 6 ตัวชี้วัด และองค์ประกอบที่ 4 ทักษะด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น จำนวน 6 ตัวชี้วัด และกลุ่มตัวอย่างมีระดับทักษะชีวิตอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ผลการวิจัยข้างต้นอธิบายได้ว่าระดับทักษะชีวิตของนักเรียน ทั้ง 4 องค์ประกอบ 24 ตัวชี้วัด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สามารถพัฒนาระดับทักษะชีวิตให้ดีกว่าปัจจุบัน เพื่อจัดการกับความต้อการและปัญหาต่าง ๆ ทั้งในด้านการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตประจำวันให้ดีขึ้นได้ แม้จะมีการกำหนดทักษะ เป็นสมรรถนะสำคัญ ที่ผู้เรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึกรู้จักคิด ให้รู้จักสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล รู้จักจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นป้องกันตัวเองในภาวะคับขัน และจัดการกับชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ เกศรา น้อยมานพ เรื่อง การศึกษาทักษะชีวิตตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กระทรวง ศึกษาธิการของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดบุรีรัมย์ พบวิจัยพบว่าทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทักษะชีวิตในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยที่ทักษะชีวิตด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมีค่าสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นตามลำดับ (Noimanop, Ketsara, 2020) รวมทั้ง ธนัตถ์กานต์ ศรีเฉลียว ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิต นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีทักษะชีวิตโดยรวมทั้ง 4 องค์ประกอบอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.39 คิดเป็นร้อยละ 47.80 (Srichaliaw, Thanatkarn, 2017)

รูปแบบในการวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบการสอน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล นำหลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นหลักพุทธบูรณาการ นำสู่แนวปฏิบัติ เกิดเป็นนวัตกรรม เรียกว่า MCU PTCA Model เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ โดยสามารถอธิบายรูปแบบได้ ดังนี้ M=Morality ศีล รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัย ศีลธรรมจรรยา เป็นแนวทางควบคุมความประพฤติของผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้มีระเบียบวินัยในตนเอง C=Concentration สมาธิ จิตใจจดจ่อ

พัฒนาการเรียนการสอนอย่างเอาใจใส่ เป็นแนวปฏิบัติด้านจิตใจของผู้สอนและผู้เรียนให้ถึง สงบ จดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ U=Understanding ปัญญา มีความรู้ ความเข้าใจด้วยเหตุผลและปัญญา เพื่อแก้ปัญหาอุปสรรคในการเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ P=Prepare the content students and classroom เตรียมความพร้อมเนื้อหา ผู้เรียนและห้องเรียนดี การเตรียมพร้อมความประพฤติผู้สอนและผู้เรียน ด้วยการจัดห้องเรียน ผู้เรียนอยู่ในระเบียบเรียบร้อย รู้กติกา มารยาททางสังคม ให้เหมาะสมสู่การเรียนรู้ T=Teaching Methods วิธีการจัดการเรียนการสอน เป็นการที่ผู้สอนเตรียมการสอนทั้งเนื้อหา สื่อประกอบการสอน และการวัดผล เพื่อให้นักเรียนสนใจและมีส่วนร่วม นิ่งสมาธิ ใช้เวลา 3 นาที ก่อนเริ่มเรียน เพื่อให้เกิดสมาธิก่อนการเรียนการสอนทั้งผู้สอนและผู้เรียน C=Conclusion ขั้นตอนการสรุปผลงาน ผู้เรียนสามารถสรุปสาระที่ได้เรียนรู้ จากการนำเสนองานในรูปแบบต่าง ๆ จากการมอบหมายการทำงานกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงาน และให้นักเรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน A=Assessment การประเมินผล ผู้สอนและนักเรียนสรุปการเรียนรู้ของตนเองและงานกลุ่ม ตามแผนการสอน ทั้งนี้ผลจากพิจารณาเสนอแนะและประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ อยู่ในระดับคุณภาพดีมากที่สุดในระดับคุณภาพดีมากที่สุดทุกด้าน ทั้งด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ด้านความมีประโยชน์ และด้านความถูกต้องของรูปแบบ จึงเห็นควรว่าสามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยข้างต้นอธิบายได้ว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นรูปแบบที่มีองค์ประกอบที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพทั้งด้านส่งเสริมทักษะชีวิต และผลการเรียนให้ดีขึ้นได้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยนำหลักพุทธธรรม คือ ไตรสิกขา มาบูรณาการ เพื่อพัฒนาและควบคุมความประพฤติของผู้สอนและผู้เรียน ให้รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัยในตนเอง พร้อมกับมีจิตใจจดจ่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเอาใจใส่ เป็นแนวปฏิบัติให้จิตใจจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ และให้มีความรู้ ความเข้าใจด้วยเหตุผลและปัญญา เพื่อแก้ปัญหาอุปสรรคในการเรียนรู้ร่วมกัน มีประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของผู้เรียน จึงเหมาะสมที่จะเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ศักดิ์นคร สีหอกแก้ว ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการศึกษา พบว่ารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีลักษณะเป็นแบบแผนจำลองที่ประกอบด้วย คำชี้แจงหลักการ แนวคิด ทฤษฎี โครงสร้างเนื้อหา มาตรฐาน ตัวชี้วัด หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล มีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา และมีรูปแบบการสอนด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีความเหมาะสมที่จะเป็นรูปแบบที่สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Sihokaero, Sankakorn, 2020) รวมถึง สฤทธิ ฝิวอ่อน ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การประเมินรูปแบบที่สร้างขึ้นนั้นคู่มือการใช้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะรูปแบบได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงนำมาจัดทำเป็นคู่มือโดยเน้นการนำไปใช้ให้สะดวกและเกิดผลต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง (Phioon, Sarit, 2016)

จากผลที่การนำรูปแบบไปใช้กับกลุ่มทดลอง (R2) พบว่า ระดับทักษะชีวิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.86 ประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (D2) จากการเปรียบเทียบก่อนและหลังการเรียนรู้มีพัฒนาการระดับสูงมาก โดยคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ระหว่าง 76-100 คะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และของผลลัพธ์ (E2) ได้เท่ากับ 84.47/87.59 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดมากกว่า 9.47% ส่วนค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนการทดสอบหลังการเรียนรู้ คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดมากกว่า 12.59% การสังเกตพฤติกรรมกลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านทักษะชีวิตที่ดีขึ้นทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีประสิทธิภาพดีขึ้นทั้งด้านผลการเรียนและด้านทักษะชีวิตของผู้เรียน โดยมีการเปรียบเทียบทักษะชีวิตของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเรียนรู้ การนำหลักไตรสิกขา มาบูรณาการกับหลักการจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนคือ ช่วยให้ รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัย ศีลธรรมจรรยา เตรียมพร้อมด้านความพร้อมของผู้สอนและผู้เรียน สมาธิ มีใจจดจ่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเอาใจใส่ เตรียมความพร้อมการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ปัญญา ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียน มีความเข้าใจด้วยเหตุผลและปัญญา ให้ผู้เรียนมีการลงมือค้นคว้า วิเคราะห์ และอภิปรายผลร่วมกันได้ ซึ่งช่วยพัฒนาทั้งด้านผลการเรียนและด้านทักษะชีวิตของเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยข้างต้นอธิบายได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน ควรจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง และลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ความรู้ด้วยตนเอง ให้มีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมในการดำรงชีวิต มีทักษะชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งรูปแบบที่พัฒนา มีการนำหลักไตรสิกขามาบูรณาการ ทำให้ผู้สอนสามารถสร้างและออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศที่อบอุ่นและเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้เพื่อการนำไปปฏิบัติ วิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ หากทางออกเพื่อลดความขัดแย้งกันในกลุ่มเพื่อน ได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน และสังคมได้ พึ่งพาตนเองได้ และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขทั้งในห้องเรียนและการใช้ชีวิตประจำวัน จึงจะเป็นนวัตกรรมรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ กุลณัฐ เหมราช ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.98 มีคะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 2.5 มีคะแนนเกณฑ์ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 2.5 ถือว่าเป็นการยอมรับประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีผลการเปรียบเทียบทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตก่อนและหลังเรียนรู้เฉลี่ยที่ 21.57 และ 34.74 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (Hemarach, Kulanut, 2020) รวมถึง ผุสดี เพ็ชรศิลา ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานบูรณาการสาระท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดเชิงระบบและทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดการเรียนรู้ ความสามารถทักษะชีวิตอยู่ในระดับที่ดี นักเรียนฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน ฝึกให้นักเรียนใช้ทักษะพื้นฐานของการคิดแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตที่นักเรียนสามารถนำพื้นฐานของความรู้เดิมด้าน

ทักษะชีวิต ผนวกกับความรู้อันได้รับใหม่จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานบูรณาการสาระท้องถิ่น ผู้เรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินพฤติกรรมเกี่ยวกับความสามารถด้านทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.56 (Petsila, Putsadee, 2022)

บทสรุป

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ กำหนดเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบการสอน 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล นำหลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นหลักพุทธบูรณาการ นำสู่แนวปฏิบัติ เกิดเป็นนวัตกรรมรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เรียกว่า MCU PTCA Model เริ่มต้นด้วย M=Morality ศีล รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัย ศีลธรรมจรรยาที่ดี C=Concentration สมาธิ จดจ่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างเอาใจใส่ U=Understanding ปัญญา มีความรู้ ความเข้าใจด้วยเหตุผล และปัญญา P=Prepare the content students and classroom จัดเตรียมความพร้อมเนื้อหา ผู้เรียนและห้องเรียนดี เนื้อหา ห้องเรียน ครูและนักเรียนร่วมสวดมนต์นั่งสมาธิก่อนเรียน 3 นาที T=Teaching Methods วิธีการจัดการเรียนการสอน นำเข้าสู่บทเรียน แบ่งกลุ่ม 5-6 คน ช่วยการทำทดสอบก่อนเรียน ให้ศึกษาไป ความรู้ แบ่งหน้าที่กันทำงาน อภิปรายร่วมกันทำใบงาน และทดสอบหลังเรียน C=Conclusion ขั้นตอนการสรุปผลงาน นักเรียนสรุปคุณธรรมที่ได้จากการศึกษา แล้วร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการนำคุณธรรมมาเป็นแบบอย่าง สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ จากนั้นนำเสนอหน้าชั้นเรียน A=Assessment การประเมินผล ผู้สอนประเมินพฤติกรรมกลุ่ม ทักษะ คะแนนก่อน-หลัง ตามลำดับ ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่ดี ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น จากการสังเกตพฤติกรรม นักเรียนส่วนใหญ่มีระเบียบวินัยมากขึ้น รู้หน้าที่ของตนเองและสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ นักเรียนเมื่อเกิดปัญหาขึ้นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน รวมถึงสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน จะสังเกตและสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด นักเรียนสามารถควบคุมและระงับอารมณ์ความรู้สึกได้เป็นอย่างดี สามารถจัดการความเครียดได้ของตนเองและหาทางออกเพื่อลดความขัดแย้งกันในกลุ่มเพื่อนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และ 4) การสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนมีการรับฟังและรับรู้ความรู้สึกความต้องการของเพื่อน ร่วมกันทำงานร่วมกับเพื่อนได้อย่างราบรื่น รวมถึงสามารถปฏิบัติตามกฎ ข้อตกลงของโรงเรียน และสังคมได้ และสามารถดำเนินชีวิตในโรงเรียนและสังคมได้อย่างปกติสุข

ข้อเสนอแนะ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ นั้น เพื่อให้ผู้เรียนทักษะชีวิต สามารถปรับตัวให้มีพฤติกรรมในทางที่เหมาะสม จัดการกับความ ต้องการและปัญหาต่าง ๆ รอบตัว ในสภาพสังคมปัจจุบัน และการปรับตัวในอนาคต เพื่อให้การอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกเกิดความสงบสุขอย่างแท้จริง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะระดับนโยบาย ดังนี้

ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1) ส่งเสริมให้กลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด นำ MCU PTCA Model ไปใช้จัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ

2) ให้กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมสามัญ ในสังกัดเขตจังหวัดนครนายก นำ MCU PTCA Model ไปประยุกต์ใช้จัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนปริยัติธรรมสามัญ ตามหลักพุทธ บูรณาการ

3) ช่วยกันส่งเสริมรณรงค์นำองค์ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยคือ MCU PTCA Model ไป ประยุกต์ ไปใช้จัดการเรียนรู้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา หรือการศึกษานอกระบบ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลัก พุทธบูรณาการ ควรมีการนำผลวิจัยไปใช้ ดังต่อไปนี้

1) การประยุกต์ใช้ MCU PTCA Model ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตใน โรงเรียนระดับประถมศึกษา

2) การประยุกต์ใช้ MCU PTCA Model ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมใน โรงเรียนระดับประถมศึกษา

3) นำ MCU PTCA Model ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในระดับ ประถมศึกษา หรือระดับมัธยมศึกษา ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตาม หลักพุทธบูรณาการ ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นใหม่ ดังต่อไปนี้

1) ทำการวิจัย รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ตามหลักพุทธบูรณาการ โดยประยุกต์หลักพุทธธรรมอื่น อาทิ อิทธิบาท 4 หรืออวัชธรรม 4 เป็นต้น

2) ทำการวิจัย หลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ในสำนักเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ

3) ทำการวิจัย การปรับใช้หลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้บริหารในโรงเรียน

Reference

Books

- Bruce R Joyce. (2015). *Model of Teaching, 9th ed.* Boston: Pearson/Allyn and Bacon Publishers.
- Khaemmanee, Tisana. (2012). *The science of teaching knowledge for effective learning process management, 12th ed.* Bangkok: Chulalongkorn University Publishing House.
- Mahachulalongkornrajavidyalaya. (1996). *Thai Tipitaka Mahachulalongkornrajavidyalaya Edition B.A.2539.* Bangkok: MCU Press.
- Ministry of Education. (2008). *Basic Education Core Curriculum B.E. 2551.* Bangkok: Printing House of the Agricultural Cooperatives Association of Thailand.
- Phra Brahmaganabhorn (P. A. Payutto). (2016). *Dictionary of Buddhism.* Bangkok: Saha Dhammika Co., Ltd.
- Phra Dharmakosācārya (Prayoon Dhammacitto). (2010). *Integrative method : Buddhism & Modern Sciences.* Bangkok: MCU Press.
- Saylor, J. G. (1981). *Curriculum planning for better teaching And learning, 4th ed.* New York: Holt, Rinehart & Winston.
- World Health Organization. (1997). *Life skill education for children and adolescents in Schools.* Geneva: World Health Organization.

Journal

- Hemarach, Kulanut. (2020). The Development of Learning Model for enhancing essential Life Skills for Lower secondary School Students. *Journal of Modern Learning Development, May-June, 5 (3); 46-59.* (in Thai)
- Noimanop, Ketsara. (2020). A Study of Life Skills According to The Basic Education Core Curriculum B.E.2551 (a.d.2008) of The Ministry of Education Among Primary School Students under Buriram Province. *Journal of Education Burapha University. September-December, 31 (3); 27.* (in Thai)
- Petsila, Putsadee. (2022). The Development of Problem-Based Learning Management to Promote Competence, Systematic Thinking and Life Skills for Prathom 5 Students. *Journal of Institute of Trainer Monk Development. July-September, 5 (3); 102-113.* (in Thai)
- Phioon, Sarit. (2016). Model of Educational Management to Enhance Life Skill for The 21st Century of Students in Elementary School. *Srinakharinwirot Academic Journal of Eductio. January-June, 17 (1); 68-78.* (in Thai)
- Sihokaeo, Saknakorn. (2020). Ateaching Model to Develop Life Skill for Secondary School

18. Journal of Buddhist Innovation Review

Vol. 5 No. 2 May - August 2024

Students in Extended Schools. *Journal of Education Burapha. January–June, 9 (1);*
53-54. (in Thai)

Srichaliaw, Thanatkarn. (2017). Development of Life Skills of Primary School Students 4-6 Using Participatory Action Research. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkron Rajabhat University, May-August, 11 (2); 61-74.* (in Thai)

Royal Gazette

Royal Gazette (Thailand).(1999). *National Education Act B.E. 2542 (1999).* Bangkok: Royal Gazette (Thailand).